

Звіт
про результати моніторингового візиту Національної ради з питань
протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу до Миколаївської області
(13–14 березня 2024 року)

Мета візиту: аналіз стану впровадження програм та заходів протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу, які реалізуються за кошти державного/місцевого бюджетів та за фінансової підтримки Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією, а також аналіз діяльності Миколаївської обласної ради з координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ.

Учасники візиту:

1. Кузін Ігор Володимирович, заступник Міністра охорони здоров'я України – головний державний санітарний лікар України, голова Комітету з регіональної політики та секретаріату Національної ради, голова моніторингової групи.
2. Кравець Любов Петрівна, координатор проекту, представниця Секретаріату Національної ради, секретар Комітету з регіональної політики Національної ради.
3. Короева Ірина Миколаївна, фахівчиня проекту, представниця Секретаріату Національної ради, секретар Комісії з нагляду Національної ради.
4. Терлеєва Яна Сергіївна, завідувач відділу управління та протидії туберкульозу ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», заступниця голови Комітету з регіональної політики Національної ради.
5. Білець Андрій Миколайович, лікар-інфекціоніст відділу управління та протидії ВІЛ-інфекції, ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»
6. Виноградова Світлана Миколаївна, головний фахівець з управління та протидії ВІЛ-інфекції відділу управління та протидії ВІЛ-інфекцій.
7. Єфременко Юрій В'ячеславович, лікар-фтизіатр відділу управління та протидії туберкульозу.
8. Коршун Руслан Сергійович, фахівець з управління та протидії вірусним гепатитам та опіоїдній залежності відділу управління та протидії вірусним гепатитам та опіоїдній залежності.

Проведені заходи в рамках програми візиту:

№ з/п	Назва заходу	Головні питання обговорення
13 березня 2024 року		
1	Відвідування місця надання НУО послуг, які надають в рамках програми Глобального фонду (БФ «ЮНІТУС»).	Ознайомлення з роботою вуличного пункту та наданням послуги ЛВІН - консультування та видача Налоксону на аутріч.
2	Відвідування місця надання послуг НУО, які надаються в рамках програми Глобального фонду (ГО "Суспільного	Ознайомлення з роботою щодо медико-соціального супроводу ВІЛ-позитивних дітей та дітей, яких торкнулася епідемія ВІЛ/СНІДу та супроводу ВІЛ-позитивних вагітних.

	здоров'я та позитивних дій «Час життя»).	
3	Відвідування НУО, які здійснюють заходи в рамках програми Глобального фонду (Миколаївська ОО ТЧХУ).	Ознайомлення з організацією та наданням послуг медико-соціального супроводу людей з ТБ - чутливий, лікарсько-стійкий.
4	Відвідування місця надання послуг НУО, які надаються в рамках програми Глобального фонду (Миколаївський місцевий благодійний фонд «Вихід»)	Ознайомлення з організацією проєктної діяльності, спрямованої на виявлення нових випадків ТБ серед груп ризику – безпритульні, колишні ув'язнені, роми, ВПО.
5	Зустріч моніторингової групи з головою, секретарем та членами обласної ради з координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ.	Загальні питання щодо функціонування Ради, проблемні питання та досягнення, участь представників ключових груп населення у роботі обласної Ради та міських/районних Рад, взаємодія обласної Ради з міськими/районними Радами, система планування, координації заходів Ради, прийняття та виконання рішень Ради, тощо.
14 березня 2024 року		
1	Відвідування КНП «Миколаївський обласний центр паліативної допомоги та інтегрованих послуг» МОР, де НУО організують та надають послуги в рамках програми Глобального фонду (ГО «Суспільного здоров'я та позитивних дій «ЧАС ЖИТТЯ»).	Ознайомлення з роботою, спрямованою на: формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом та залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв'язку з ВІЛ та формування прихильності
2	Відвідування кабінету Довіри на базі КНП «Міська лікарня №5» ММР, де НУО організують та надають послуги в рамках програми Глобального фонду (ГО «Суспільного здоров'я та позитивних дій «ЧАС ЖИТТЯ»).	Ознайомлення з роботою, спрямованою на: формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом та залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв'язку з ВІЛ та формування прихильності
3	Відвідування кабінету Довіри на базі КНП «Міська лікарня №4» ММР, де НУО організують та надають послуги в рамках програми Глобального фонду (ГО «Суспільного здоров'я та позитивних дій «ЧАС ЖИТТЯ»).	Ознайомлення з роботою, спрямованою на: формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом та залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв'язку з ВІЛ та формування прихильності

4	Відвідування ЗОЗ, які здійснюють протитуберкульозні заходи і надають протитуберкульозну медичну допомогу (КНП «Миколаївський регіональний фтизіопульмонологічний медичний центр» Миколаївської обласної ради).	Оцінка заходів з подолання туберкульозу на рівні регіону, питання досягнення основних індикаторів щодо туберкульозу
5	Зустріч моніторингової групи з керівництвом та фахівцями управління охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я (обласний протитуберкульозний заклад, обласний центр соціально значущих хвороб, обласний центр паліативної допомоги та інтегрованих послуг, міська лікарня №4 та №5, наркологічний диспансер, тощо).	Підведення підсумків, формування та озвучення висновків та рекомендацій. Обговорення питань про стан планування, фінансування, координації та реалізації заходів спрямованих на відповідь поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульоз у регіоні, досягнення основних індикаторів щодо ВІЛ, ТБ, ЗПТ, впровадження переходу на модель амбулаторного лікування ТБ, Інтеграція послуг ТБ/ВІЛ/гепатит на регіональному рівні, соціальний захист ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, ТБ, доступ до соціальних, профілактичних та медичних послуг у регіоні, у т.ч. для представників груп ризику.

План невідкладних заходів щодо вирішення виявлених проблемних питань за результатами моніторингового візиту Національної ради до Миколаївської області 13-14 березня 2024 року

Аналіз роботи вуличного пункту та надання послуги ЛВІН - консультування та видача Налоксону на аутріч в рамках програми Глобального фонду (БФ «ЮНІТУС»).

Досягнення:

Благодійний фонд «Юнітус» працює у сфері подолання викликів, пов'язаних з гуманітарною кризою, а також надає профілактичні послуги клієнтам за розширеним пакетом послуг щодо протидії ВІЛ-інфекції, в тому числі людям що вживають наркотики ін'єкційно (ЛВІН).

З метою ознайомлення з вуличним пунктом видачі налоксону для ЛВІН, було здійснено візит медико-технічної підтримки щодо аналізу роботи цього пункту, а також ознайомлення з роботою аутріч маршруту.

Соціальні працівники надають послуги асистованого тестування, послуги соціального супроводу, перенаправляють клієнтів до закладів охорони здоров'я, які впроваджують замісну підтримувальну терапію.

Для подолання ризиків передозувань серед ЛВНІ, пункт здійснює видачу препарату налоксон у формі ін'єкцій. Зі слів соціального працівника, майже у

половини всіх опитаних, які зверталися за препаратом були випадки передозування. У зв'язку з цим, приділено велику увагу щодо профілактики передозувань шляхом видачі лікарського засобу та проведення детального консультування клієнтів щодо його використання. На пункті видачі препарату у великій кількості знаходяться роздаткові матеріали, а також інструкція щодо використання налоксону, що видається представникам уразливих груп.

Налоксон в розчині для ін'єкцій (0,4 мг/мл), який використовується на пункті видачі, отримано від МБФ «Альянс громадського здоров'я» та був закуплений за кошти глобального Фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією. Облік видачі препарату ведеться в окремому журналі.

Консультування соціального працівника включає загальну інформацію, зокрема: що таке передозування, як працює налоксон, які чинники можуть спричинити передозування, як надавати першу медичну допомогу так як взаємодіяти з правоохоронними органами у разі затримання.

Разом з тим, соціальні працівники зазначили, що на початку повномасштабного вторгнення, кількість клієнтів значно скоротилися, але зараз попит на профілактичні послуги та налоксон почав зростати.

Крім того, з'ясовано, що є труднощі з отриманням налоксону в аптеках, які відмовляють у продажі налоксону фізичним особам без рецепту.

Благодійний фонд адаптується до зміни наркосцени та місць потенційного скупчення представників уразливих груп, з метою прийняття рішень щодо переміщення вуличних пунктів та збільшення охоплення наданих послуг.

№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
	Відсутні.		

Аналіз роботи щодо медико-соціального супроводу ВІЛ-позитивних дітей та дітей, яких торкнулася епідемія ВІЛ/СНІДу та супроводу ВІЛ-позитивних вагітних, що здійснюється в рамках програми Глобального фонду (ГО «Суспільного здоров'я та позитивних дій «Час життя»).

Досягнення:

Громадська організація «Суспільного здоров'я та позитивних дій «Час життя» здійснює роботу щодо запобігання передачі ВІЛ від матері до дитини шляхом забезпечення комплексного медико-соціального супроводу для вагітних жінок та породіль, в тому числі з групи ризику, та ВІЛ-експонованих дітей, народжених ВІЛ-позитивними матерями. Також над забезпечення медико-соціального супровід ВІЛ-позитивних дітей та дітей, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІДу, з метою формування прихильності до лікування ВІЛ, усвідомленого прийняття ВІЛ+ статусу дитиною та придбанням навичок безпечної сексуальної поведінки і профілактикою виникнення залежної моделі поведінки. За період з 01.01.2024 по 13.03.2024 року до програми залучені ВІЛ-позитивних вагітних 8 осіб, з них народило 4 вагітних. Програма розрахована на залучення 45 вагітних жінок та породіль. Клієнти отримали послуги в рамках програми, а саме: транспортування клієнта, консультація психолога, консультація соціального працівника, надання дитячого гігієнічного сертифікату, надання жіночого гігієнічного сертифікату, надання пологового гігієнічного набору, оцінка потреб клієнта програми, оцінка прихильності до прийому АРТ, оцінка психоемоційного

стану клієнта, складання індивідуального плану соціального супроводу клієнта, сприяння в отриманні клієнтом консультацій профільних медичних фахівців.

Здійснюється робота щодо забезпечення медико-соціального супровід ВІЛ-позитивних дітей та дітей, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІДу, з метою формування прихильності до лікування ВІЛ, усвідомленого прийняття ВІЛ+ статусу дитиною та придбанням навичок безпечної сексуальної поведінки і профілактикою виникнення залежної моделі поведінки. За період з 01.01.2024 по 13.03.2024 року до програми залучено 19 дітей та 9 батьків, з них 1 опікун. Програма розрахована на залучення 100 ВІЛ-позитивних дітей та дітей, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІДу. Клієнти отримали послуги в рамках програми, а саме: групове заняття для батьків, транспортування клієнта, консультація з підготовки до розкриття статусу, консультація з формування прихильності до АРТ, консультація психолога, консультація соціального працівника для батьків/опікунів, консультація соціального працівника для дітей, що виховуються батьками, консультація соціального працівника для дітей, що виховуються опікунами, оцінка потреб клієнта та складання плану індивідуального супроводу, оцінка прихильності до прийому АРТ, розкриття статусу батьків дитини.

№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
	Відсутні		

Аналіз заходів щодо організації та наданням послуг медико-соціального супроводу людей з ТБ - чутливий, лікарсько-стійкий, що здійснюються рамках програми Глобального фонду (Миколаївська ОО ТЧХУ).

Досягнення:

Миколаївська обласна організація Товариства Червоного Хреста України з 2011 року є субреципієнтом реалізації гранту Глобального фонду щодо профілактики туберкульозу на Миколаївщині, та з 2024 року впроваджує проєкт «Підвищення прихильності пацієнтів з лікарсько-стійким та лікарсько-чутливим туберкульозом до лікування шляхом забезпечення медико-психосоціальним супроводом».

Метою реалізації проєкту є підвищення рівня прихильності до лікування хворих на лікарсько-чутливий та лікарсько-стійкий туберкульоз завдяки формуванню стійкої мотивації клієнтів до успішного завершення лікування, у тому числі, шляхом забезпечення щоденного контрольованого лікування туберкульозу, зменшення кількості випадків перерв у лікуванні та зниження рівня стигми та дискримінації відносно хворих на лікарсько-чутливий та лікарсько-стійкий туберкульоз.

Основні завдання проєкту є забезпечення прихильності до лікування хворих на туберкульоз шляхом надання їм якісних людино-орієнтованих медичних, психологічних та соціальних послуг та покращення виявлення випадків лікарсько-чутливого та лікарсько-стійкого туберкульозу, серед осіб, які мають контакт з хворими на туберкульоз, шляхом розширення доступу до їх обстеження.

Цільовою групою програмного компонента є пацієнти з лікарсько-чутливим та лікарсько-стійким туберкульозом(в тому числі діти), які отримують протитуберкульозну терапію в стаціонарних або амбулаторних умовах.

В рамках проєкту Миколаївська обласна організація ТЧХУ здійснює медико-психосоціальний супровід хворих на туберкульоз та надає такі послуги:

- здійснює оцінку потреб клієнта та складає індивідуальний план надання послуг медико-психосоціального супроводу;
- здійснює оцінки психоемоційного стану клієнта;
- консультує клієнта з питань туберкульозу;
- консультує клієнта щодо прихильності до лікування;
- організовує, за потреби, доставку та контроль прийому протитуберкульозних препаратів (ДОТ- вдома);
- контролює вчасне проходження моніторингу лікування і наявності побічних реакцій на протитуберкульозні препарати;
- здійснює супровід до медичного закладу для госпіталізації та проходження клінічного моніторингу стану, за потреби;
- надає мотиваційний пакет у вигляді сертифікатів мереж закладів з торгівлі продовольчих та непродовольчих товарів для придбання продуктів харчування та гігієнічних засобів, за безперервний прийом клієнтом протитуберкульозних препаратів;
- надає послуги соціальної няньки/гувернера (за потреби) для дітей дошкільного та шкільного віку, які хворіють на туберкульоз та перебувають під медико-психосоціальним супроводом;
- забезпечує індивідуальні психологічні послуги клієнтів, які знаходяться під медико-психосоціальним супроводом та потребують психологічної допомоги, в тому числі психокорекції, а також надання послуг з парного та сімейного консультування;
- надає додаткові спеціальні продуктові сертифікати для дітей, які хворіють на туберкульоз та перебувають під медико-психосоціальним супроводом, відповідно до потреби;
- компенсує транспортні витрати, за потреби, на проїзд до закладів охорони здоров'я, з метою отримання протитуберкульозних препаратів, проходження моніторингу лікування;
- компенсує витрати на мобільний/інтернет-зв'язок для клієнтів, які знаходяться на контрольованому лікуванні;
- забезпечує індивідуальні послуги за потреби, що впливатимуть на підвищення мотивації до закінчення курсу лікування (пошук тимчасового житла, відновлення документів, надання одягу, сприяння в оформленні інвалідності тощо);
- надає послуги з повернення отримувача послуг до лікування;
- бере участь у роботі мультидисциплінарних команд з питань медико-психосоціального супроводу клієнтів;
- сприяє в обстеженні осіб, що перебували в контакті з хворим на туберкульоз, які перебувають під медико-психосоціальним супроводом.

В рамках проєкту, на 2024 рік передбачені такі квоти по набору та супроводу хворих на туберкульоз:

- 379 осіб з лікарсько-чутливим туберкульозом;
- 249 осіб з лікарсько-стійким туберкульозом.

№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
---	-------------------	---------	---------------------------

	Відсутні		
<p>Аналіз заходів щодо організацією проєктної діяльності, спрямованої на виявлення нових випадків ТБ серед груп ризику – безпритульні, колишні ув'язнені, ВПО, що здійснюються рамках програми Глобального фонду (Миколаївський місцевий благодійний фонд «Вихід»)</p>			
<p>Досягнення:</p> <p>Миколаївський місцевий благодійний фонд «Вихід» реалізує заходи, спрямовані на виявлення нових випадків туберкульозу серед груп ризику – безпритульні, колишні ув'язнені, ВПО. Проєкт фінансується МБФ «Альянс громадського здоров'я» за рахунок гранту Глобального фонду. Бюджет проєкту на 2024 рік складає 1 077 898,50 грн. Організація отримала кошти та розпочала проєкт з 6 лютого 2024 року. Основний зміст роботи – скринінг на ТБ, супровід клієнта на діагностику, бонусні виплати (мотиваційний пайок) за доведення до лікування виявленого випадку ТБ (на момент проведення візиту організація проводила тендер на закупівлю сертифікатів/продуктивних наборів для цієї роботи). Запланована ціль на рік: 1330 – скринінг, 598 – супровід на діагностику з позитивними ознаками за результатами скринінгу (45% від охоплених скринінгом), 16 (2,6% від позитивних скринінгів) – виявлених позитивних та доведених до лікування. На момент моніторингового візиту організація здійснила скринінг 80 осіб (шляхом заповнення анкет), 9 осіб – обстежено, 0 – позитивних результатів. Два соціальні працівники працюють в Миколаєві згідно із затвердженими маршрутами (які напрацьовані з 2014 року для роботи з ЛВІН, а з 2015 року – з безхатченками) та графіками роботи здійснюють роботу із встановлення контактів з клієнтами (як правило маршрути діють на звалищах, кладовищах і т.п.), проводять серед клієнтів скринінг-опитування за допомогою анкети щодо симптомів туберкульозу, мотивують, направляють та супроводжують клієнтів з позитивним результатом скринінгу на діагностику туберкульозу в ЗОЗ (ЦСЗХ), надають усім клієнтам консультації щодо профілактики ТБ та інших інфекційних хвороб. В проєкті працює 3 соціальні працівники. Кожен соціальних працівник щомісяця готує аналітичний звіт, щодня заповнює відомість надання послуг, за результатами скринінгу виписує направлення на діагностику.</p> <p>Основний формат надання послуг – вуличні маршрути, але з 2024 року додалися стаціонарі пункти для ВПО. Також планується розширити роботу на базі Снігурівської лікарні (один соціальних працівник там працюватиме), на момент візиту – підписувався договір.</p> <p>2023 року</p>			
№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
1.	Відсутність аналітичної інформації для встановлення якісних та кількісних результатів роботи та тенденцій поширення ТБ за	Аналітичний звіт соціального працівника містить лише перелік форм його роботи протягом місяця, з якого не можна встановити скільки відпрацьовано часу, скільки	Рекомендувати керівникам організації та проєкту напрацювати форму аналітичного звіту,

	результатами роботи з клієнтами проєкту.	клієнтів охоплено, за якими маршрутами протягом місяця було проведено роботу, скільки і яких клієнтів було направлено на діагностику, який результат.	який надаватиме можливість встановити скільки відпрацьовано часу, скільки клієнтів охоплено, за якими маршрутами протягом місяця було проведено роботу, скільки і яких клієнтів було направлено на діагностику, який результат станом на кінець кожного місяця до 1 липня 2024 року
2.	Клієнти профілактичних програм не отримують послуги (переривання послуг) у період між завершенням діючого контракту та підписанням нового на надання послуг (у період між листопадом-березнем 8 тисяч клієнтів переривають отримання послуг).	Організації-субпідрядники в рамках державного фінансування профілактичних послуг у сфері ВІЛ/ТБ (замовних – ЦГЗ) не отримують фінансування на надання послуг у період оголошення/переоголошення торгів.	Рекомендувати ЦГЗ надати додаткові роз'яснення щодо процедур/можливостей та за потреби здійснити перегляд процедур в межах діючого законодавства протягом 2024 року.
3.	Обмежена мобільність в рамках проектної діяльності – клієнтів (потенційно хворих та з позитивним результатом за результатами діагностики) соціальні працівники супроводжують до ЗОЗ в громадському транспорті.	Відсутність транспортного засобу та можливості використання мобільних амбулаторій інших організацій в регіоні.	Рекомендувати МБФ «Альянс громадського здоров'я» переглянути графіки роботи мобільних амбулаторій, вивчити можливість виділення/закупівлі МА для організації протягом року.
Аналіз функціонування Миколаївської обласної ради з координації дій у відповідь на поширення ТБ та ВІЛ/СНІДу, проблемні питання та досягнення, участь представників ключових груп населення у її роботі та			

міських/районних рад, взаємодія обласної ради з міськими/районними радами, система планування, звітування, координації заходів ради, прийняття та виконання рішень ради, тощо.

Досягнення:

В регіоні згідно з розпорядженням голови Миколаївської обласної державної адміністрації від 19.03.2008 № 114-р утворена та діє Миколаївська обласна координаційна рада з питань протидії туберкульозу, наркоманії та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – регіональна рада).

Актуальний персональний склад регіональної ради оновлено розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 04.03.2024 № 79-р, відповідно до якого до її складу входить 31 особа, з яких: 10 – представники громадських та благодійних організацій, 1 – Червоного Хреста, 1 – профспілок, 1 – спілки журналістів. Очолює регіональну раду – заступник начальника обласної військової адміністрації.

Положення про регіональну раду затверджене розпорядженням Миколаївської обласної військової адміністрації 04.01.2023 року № 6-р (із змінами, внесеними згідно розпорядження начальника Миколаївської обласної військової адміністрації № 208-р від 24.05.2023) та відповідає вимогам Примірною положення, затвердженого рішенням Національної ради.

Регламент регіональної ради затверджено її рішенням 29.11.2022 року та відповідає вимогам Типового регламенту, затвердженого рішенням Національної ради.

Рішенням регіональної ради від 14.03.2023 року затверджено Положення про політику уникнення конфлікту інтересів.

Інформація про діяльність регіональної ради оприлюднюється на веб-сайті Управління охорони здоров'я Миколаївської обласної військової/державної адміністрації за посиланням: <http://oblzdrav.mk.gov.ua/index.php/koordinatsijna-rada/269-oblasna-koordinaciyna-rada>

На 2023 рік сформовано та оприлюднено план засідань регіональної ради на рік, проведено 4 засідання регіональної ради, протоколи засідань підписані та оприлюднені.

На 2024 рік сформовано та затверджено план роботи регіональної ради, який оприлюднено.

Під час візиту Національної ради скликано позачергове засідання регіональної ради у ході якого з'ясовано, що регіональна рада працює активно, в регіоні налагоджена міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у сфері протидії туберкульозу, ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально значимим хворобам.

№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
	Відсутні.		

Аналіз роботи, спрямованою на формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом та залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв'язку з ВІЛ та формування прихильності, яка здійснюється на базі ЗОЗ Миколаївської області в рамках програми Глобального фонду ГО «Суспільного здоров'я та позитивних дій «ЧАС ЖИТТЯ».

Досягнення:

Послуги догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ у Миколаївській області (далі - ДіП) з 2022 року надає Громадська організація «Суспільного здоров'я та позитивних дій «Час життя» (далі ГО «Час життя») за 2 напрямками: напрям “Формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом” та напрям “Залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв’язку з ВІЛ та формування прихильності до АРТ”.

Особи, які отримують послуги з ДіП - люди, які живуть з ВІЛ та ВІЛ-інфіковані люди, які вживають наркотичні засоби ін'єкційним шляхом, а саме:

1. Нововиявлені пацієнти з ВІЛ-інфекцією, які мають підтверджений ВІЛ-статус та не отримують АРТ.
2. Пацієнти з ВІЛ-інфекцією, які перебувають на обліку та не отримують АРТ.
3. Пацієнти з ВІЛ-інфекцією, які перебувають під диспансерним наглядом, яким призначено АРТ протягом останнього місяця.
4. Пацієнти з ВІЛ-інфекцією, які перервали / відмовились від АРТ та / або були втрачені з-під медичного нагляду.
5. Пацієнти з ВІЛ-інфекцією, які отримують АРТ, але мають ризик переривання лікування та/або не дотримуються режиму лікування.

На 4 пунктах надання послуг здійснюється надання послуг з догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ, які розташовані в місті Миколаєві на базі закладів охорони здоров'я та офісу організації.

ГО «Час життя» забезпечує надання послуг у відповідності до умов Договорів про закупівлю послуг у сфері охорони здоров'я, Порядку надання послуг з догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.07.2019 № 1607, зареєстрованого Міністерством юстиції України 02.08.2019 за №854/33825. Надавачами послуг забезпечено якісне надання послуг формування високої прихильності у отримувачів послуг до АРТ та утримання під медичним наглядом, що передбачає своєчасний прийом АРВ-препаратів та регулярну диспансеризацію, сприяння у постановці ЛЖВ/ЛВНІ на АРВ-лікування та формування прихильності до АРТ. Зниження рівня ризикованої поведінки і передачі ВІЛ, вірусних гепатитів В та С та ПСШ, що пов'язані з вживанням наркотичних засобів ін'єкційним шляхом та незахищеними статевими контактами шляхом організації та проведення структурованих індивідуальних тематичних сесій.

Цілі в межах діяльності, абсолютне значення на 2023 рік складало кількість отримувачів послуг з "Формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом" - 400 осіб та послуг з "Залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв'язку з ВІЛ та формування прихильності" – 52 особи.

Виконання цілі в межах діяльності становить:

- кількість отримувачів послуг з "Формування прихильності до лікування ВІЛ та утримання під медичним наглядом" – 573 осіб, що становить виконання цілі в межах діяльності на 143%;

- кількість отримувачів послуг із "Залучення ЛВНІ до надання медичної допомоги у зв'язку з ВІЛ та формування прихильності" - 65 осіб, що становить виконання цілі в межах діяльності на 125%.

№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
	Відсутні		
Оцінка заходів з подолання туберкульозу на рівні регіону, питання досягнення основних індикаторів щодо туберкульозу, аналіз роботи КНП «Миколаївський регіональний фтизіопульмонологічний медичний центр» Миколаївської обласної ради.			
Досягнення:			
Центром надання протитуберкульозної медичної допомоги в області є Комунальне некомерційне підприємство "Миколаївський регіональний фтизіопульмонологічний медичний центр" Миколаївської обласної ради. Має статус надкластерного. Заклад розташований за адресою: вул. Веселинівська 4, с. Надбузьке, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.			
Ресурсне забезпечення:			
В 2023 році заклад надавав медичну допомогу за наступними Пакетами медичних гарантій:			
Назва пакету			Обсяг фінансування (грн.)
№ 20 "Діагностика та лікування дорослих та дітей із туберкульозом в амбулаторних та стаціонарних умовах"			35 818 197
№ 4 "Стаціонарна допомога дорослим та дітям без ведення хірургічних операцій"			4 183 909
№ 9 "Профілактика, діагностика, спостереження, лікування та реабілітація пацієнтів в амбулаторних умовах"			126 938
№ 15 "Бронхоскопія"			51 670
№ 21 "Діагностика, лікування та супровід осіб із вірусом імунодефіциту людини (та підозрою на ВІЛ)"			65 798
№22 "Діагностика осіб із психічними розладами внаслідок вживання опіоїдів із використанням препаратів замісної терапії"			1 146
№23 "Стаціонарна паліативна допомога дорослим та дітям"			0
№ 24 "Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям"			0
№55 «Секційне дослідження»			54 407
Загальний обсяг фінансування від НСЗУ в 2023 році			40 302 065
Кількість персоналу та видатки на оплату праці (в 2023 році):			
Персонал	Кількість осіб	Середні розмір з/п (грн.)	Видатки за рік (грн.)
Керівники	5	45083	2 704 980
Керівники структурних	6	27053	1 947 816

підрозділів			
Лікарі	16	21271	4 084 032
Середній медперсонал	53	14178	9 017 208
Молодший медперсонал	59	8815	6 241 020
Інші працівники	79	7756	7 352 688
Всього:	218	11 983	31 347 744

В 2023 році було звільнено всього 82 співробітники. Серед них: лікарі – 7, середній медперсонал – 24, молодший медперсонал – 32, інші працівники – 19.

Видатки на оплату праці в 2023 році склали 78 % від надходжень від НСЗУ.

Ліжковий фонд:

Загальна кількість ліжок - 123; серед них: для хворих на чутливий ТБ – 57, для хворих на резистентний ТБ – 66, дитячих - 3, хірургічних – 6, легеневих – 113, позалегенових – 10, паліативних – 7, інтенсивної терапії – 3, кількість ліжок для лікування хворих на туберкульоз, щодо яких ухвалено рішення про взяття під варту – 2.

Оптимізація ліжкового фонду в 2024 році не запланована.

Лабораторна мережа в Миколаївській області:

Лабораторій I рівня – 19, лабораторія II рівня – 1.

Лабораторії I рівня які проводять дослідження GeneXpert MTB/RIF Ultra наявні в містах: Баштанка, Вознесенськ, Первомайськ, Снігурівка, Новий Буг, Очаків.

Деякі епідемічні показники по туберкульозу в Миколаївській області за 2023 рік:

№ з/п	Показник	2023 р.	2022 р.	Динаміка
1.	Захворюваність на ТБ	710	531	+33,7%
2.	Захворюваність на ТБ дітей 0-14 років	11	5	+2,2 рази
3.	Захворюваність на ТБ дітей 15-17 років	13	3	+4,3 рази
4.	Захворюваність на ТБ з бактеріовиділенням	543	436	49,8 на 100 тис. проти 40 в 2022 році
5.	Захворюваність на позалегеновий ТБ	33	20	3,0 на 100 тис. проти 1,8 в 2022 році
6.	Захворюваність на ТБ у поєднанні з ВІЛ	129	113	=
7.	Контингент на кінець звітного року	508	420	46,6 на 100 тис. проти 38,5 в 2022 році

Ріст захворюваності обумовлено, насамперед, потужними міграційними процесами, викликаними військовою агресією рф проти України та активною позицією керівництва закладу, яка спрямована на виявлення туберкульозу, насамперед серед груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз, як основну складову в класичному варіанті боротьби з інфекційними хворобами - виявлення джерел інфікування та їх успішне лікування.

Лікувальна робота:

В 2023 році в Миколаївській області розпочали лікування 735 пацієнтів. З ЛЧ-ТБ – 522, з ЛС-ТБ – 213.

Серед пацієнтів з ЛЧ-ТБ лікування розпочали амбулаторно – 61,1%, в стаціонарі – 38,9%.

Серед пацієнтів з ЛС-ТБ лікування розпочали амбулаторно 21,6%, в стаціонарі – 78,4%.

Середня тривалість стаціонарного лікування склала: для ЛЧ-ТБ – 53 дні (по Україні – 46 днів), для ЛС-ТБ – 59 днів (по Україні – 62 дні).

Станом на 01.01.2024 року на обліку перебуває 22 пацієнти на паліативному лікуванні.

Амбулаторне лікування ТБ на базі первинної ланки медичної допомоги отримували: серед ЛЧ-ТБ – 83%, серед ЛС-ТБ – 79%.

Залученість закладів первинної ланки до проведення амбулаторного лікування ТБ в 2023 році:

Кількість ЗОЗ які співпрацюють з НСЗУ	Кількість ЗОЗ які уклали договір по ПМГ "Первинна медична допомога"	З них: Кількість ЗОЗ які уклали ПМГ "Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги"	Відсоток ЗОЗ які уклали ПМГ "Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги"
93	57	31	55

Покращилася ефективність лікування пацієнтів з лікарсько стійким туберкульозом та сягає 73%, що на 12% перевищує показник ефективності лікування по Україні. Серед 27% неефективності найбільше невдач лікування – 12% (Україна 8,5%) та 8% померлих і 7% перервали лікування, в той час як ефективність лікування чутливого туберкульозу становить лише 70,5%. Низька ефективність лікування чутливого туберкульозу за рахунок невдалого лікування (10,3%), померлих (15,4%) та перерви (3,8%), що може свідчити про недостатній контроль за прийомом пацієнтами препаратів. Позитивну роль мають зіграти первинна медична допомога (далі – ПМД) та НУО, які реалізують грант Глобального фонду в напрямку медико-психосоціального супроводу.

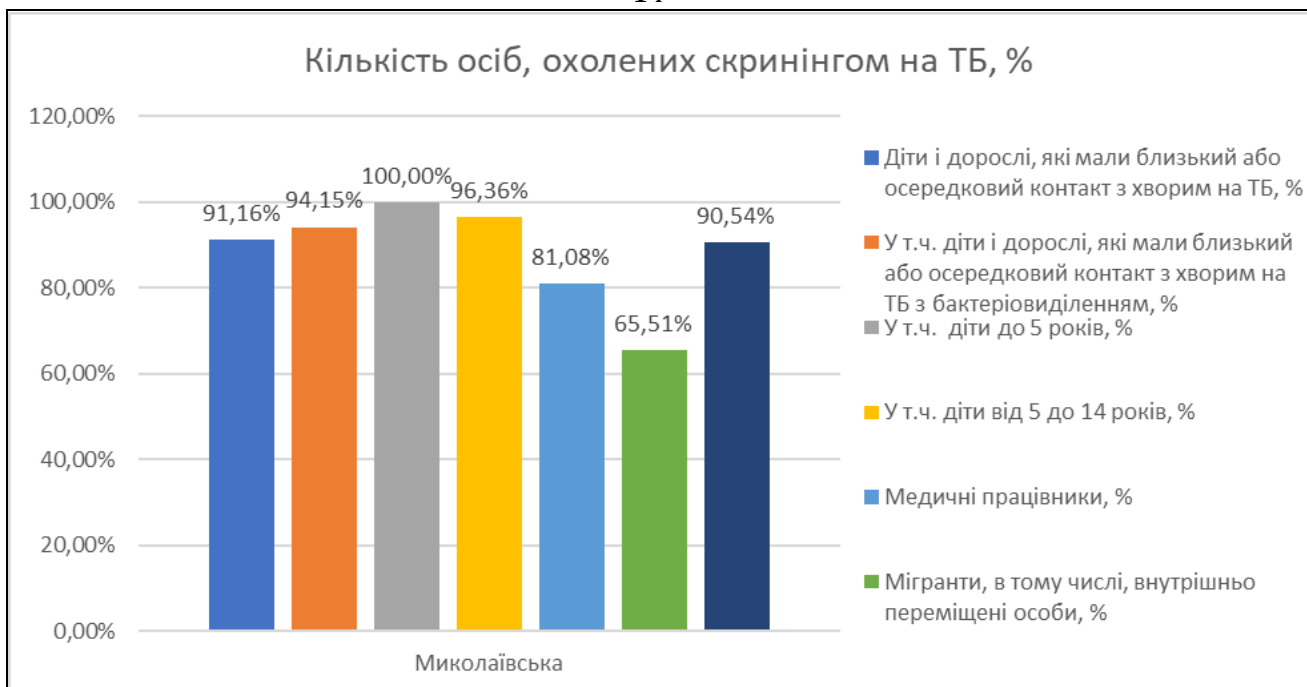
Охоплення соціальним супроводом (НУО) серед ЛЧ-ТБ – 49%, серед ЛС-ТБ – 97%.

Показники профілактичної роботи:

Стан охоплення вакцинацією БЦЖ в 2023 році.

В 2023 році в області народилось 4771 немовлят. Вакциновано – 4361. Охоплення вакцинацією дітей першого року життя становить – 91,4%. По Україні – 83,5%.

Раннє виявлення серед деяких груп ризику в 2023 році.

За підсумками 2023 року в області спостерігаються позитивні тренди щодо показників охоплення пацієнтів з туберкульозом тестуванням на ВІЛ, своєчасності призначення АРТ хворим з ко-інфекцією (98,1%), профілактичним лікуванням котримоксазолом пацієнтів з ко-інфекцією, де ці показники складають біля 100%.

В області створена і активно функціонує Миколаївська обласна координаційна рада з питань протидії туберкульозу, наркоманії та ВІЛ-інфекції/СНІДу, у ході засідань якої розглядаються питання протидії туберкульозу.

Наказом Управління охорони здоров'я облдержадміністрації від 22.01.2021 № 75-л затверджено регіональний план заходів щодо реалізації Державної стратегії розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню Миколаївської області на 2021-2023 роки.

Засідання № (протягом 2023 року)	Теми розглянуті протягом засідання
14.03.2023 р. Засідання № 1	Про виконання Плану заходів щодо реалізації Державної стратегії розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню на 2020-2023 роки, затвердженого постановою КМУ від 18.11.2020 р. № 1463-р.
26.09.2023 р. Засідання № 2	Про надання соціальної підтримки та забезпечення соціальної реабілітації та реінтеграції осіб, хворих на туберкульоз, відповідно до індивідуальних потреб шляхом прийняття або внесення змін до діючих місцевих програм із залученням до цієї роботи органів соціального захисту населення, центрів зайнятості, неурядових організацій.
05.12.2023 р. Засідання № 3	Тенденції розвитку епідемії туберкульозу в області. Інтеграція послуг з виявлення, діагностики та лікування людей хворих на туберкульоз, в заклади охорони здоров'я загальної мережі у рамках Програми державних гарантій медичного обслуговування населення.

З метою покращення координації заходів протидії туберкульозу та організації амбулаторного лікування пацієнтів у КНП «МРФПМЦ» МОР введено посади районних лікарів-фтизіатрів.

У КНП «МРФПМЦ» МОР створено та працює відділ інфекційного контролю.

В Миколаївській області соціальна підтримка забезпечується Миколаївською обласною організацією Товариства Червоного Хреста та БФ «Вихід» за підтримки міжнародних донорів.

Механізм поставки протитуберкульозних препаратів, що закуповуються централізовано за кошти державного бюджету, до закладів первинної медичної допомоги, які здійснюють супровід амбулаторного лікування хворих на туберкульоз врегульовано наказом управління охорони здоров'я облдержадміністрації від 09.04.2021 №291-Л «Про організацію поставки лікарських засобів, що закуповуються централізовано за кошти державного бюджету та Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією до надавачів медичної допомоги, що забезпечують амбулаторне лікування хворих на туберкульоз».

У 2023 року заклади охорони здоров'я області забезпечувались лікарськими засобами та витратними матеріалами для лікування і діагностики туберкульозу задовільно, проблем з логістикою доставки протитуберкульозних лікарських засобів немає.

Механізм транспортування зразків біологічного матеріалу до лабораторій з діагностики туберкульозу визначено наказом управління охорони здоров'я облдержадміністрації від 12 жовтня 2022 року № 597-Л «Про організацію транспортування зразків біологічного матеріалу до лабораторій з діагностики туберкульозу».

Наказом управління від 28.03.2023 р. № 215-Л затверджено клінічні маршрути пацієнтів у закладах охорони здоров'я області з урахуванням оновлених галузевих Стандартів, «Примірний маршрут доставки біологічного матеріалу до закладу, який здійснює МГ дослідження» та Перелік закладів, які забезпечують проведення зазначеного дослідження.

Вищезазначеними наказами також врегульовано механізм транспортування зразків біологічного матеріалу від закладів охорони здоров'я області до КНП «МРФПМЦ» МОР, а також графік, час і шляхи доставки. Ця активність проводиться за технічної підтримки проекту «Підтримка зусиль у протидії туберкульозу в Україні» (Support TB Control Efforts in Ukraine), що реалізується в області міжнародною організацією «РАТН» (Програма оптимальних технологій в охороні здоров'я).

Також заклади охорони здоров'я загальної мережі забезпечують транспортування зразків за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від НСЗУ за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.

Аналіз поточної діяльності дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони системи протитуберкульозної служби області:

Сильні сторони:

- достатній організаційний потенціал та наявність висококваліфікованих працівників відповідної спеціалізації для надання медичної послуги

	<ul style="list-style-type: none"> - наявність обладнання для проведення скринінгового рентгенологічного обстеження на туберкульоз насамперед в віддалених та транспортно обмежених місцях - наявність обладнання для виявлення туберкульозу молекулярно-генетичним методом - орієнтованість на покращення інфраструктури та менеджменту медичного закладу - можливість надавати інтегровані послуги пацієнтам з туберкульозом - чітке бачення місії і цінностей закладу та його місця в системі охорони здоров'я Миколаївської області - підвищення якості спеціалізованого медичного обслуговування - наявність вмотивованого персоналу - частково проведений ремонт приміщень 		
№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
1	Недостатня інтеграція заходів з протидії туберкульозу до первинної медичної допомоги.	Складність процесу реформи надання медичної допомоги в умовах війни.	Рекомендувати УОЗ здійснювати моніторинг впровадження Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.02.2022 року № 302, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30 березня 2022 року за № 366/37702, у закладах охорони здоров'я всіх рівнів надання медичної допомоги на території обслуговування та контролювати його дотримання.
2	Недостатній рівень залучення громад для організації активного скринінгу на туберкульоз для осіб з груп ризику щодо захворювання на ТБ та осіб з обмеженим доступом до отримання медичної допомоги.	Складність процесу реформи надання медичної допомоги в умовах війни.	Рекомендувати УОЗ запровадити виїзні засідання (на рівні громад) Миколаївської обласної координаційної ради з питань протидії туберкульозу, наркоманії та ВІЛ-інфекції/СНІДу з метою залучення широкого кола організацій, насамперед громад, до

			заходів з протидії туберкульозу. Ініціювати створення відповідних рад при громадах.
3	Фінансова нестабільність.	Велике фінансове навантаження.	Клопотати перед керівництвом Миколаївської обласної військової/державної адміністрації про можливість виділення коштів для КНП «Миколаївський регіональний фтизіопульмонологічний медичний центр» на виплату пільгових пенсій.

Аналіз стану планування, фінансування, координації та реалізації заходів спрямованих на відповідь поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульоз у регіоні, досягнення основних індикаторів щодо ВІЛ, ТБ, ЗПТ, впровадження переходу на модель амбулаторного лікування ТБ, інтеграції послуг ТБ/ВІЛ/гепатит на регіональному рівні, соціальний захист ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, ТБ, доступ до соціальних, профілактичних та медичних послуг у регіоні, у т.ч. для представників груп ризику

Досягнення:

Миколаївська область має розгалужену мережу закладів охорони здоров'я, які надають ЗПТ, що забезпечує територіальну доступність до послуг з лікування опіоїдної залежності тим особам, які цього потребують. Разом з тим, на 1 лютого 2024 року в 15 сайтах ЗПТ отримують лікування 1254 пацієнти. Сайти ЗПТ сприяють отриманню АРТ та дозволяють своєчасно діагностувати та розпочати лікування супутніх захворювань. Відповідно до отриманої у Центру інформації, 426 пацієнтів ЗПТ мають діагноз ВІЛ-інфекція, 413 з них отримують АРТ, що складає 96,94% та є високим показником.

Робота соціальних працівників щодо соціального супроводу ЛВНІ перебуває на високому рівні. Зокрема, налагоджено співпрацю ЗОЗ та неурядових організацій, які супроводжують клієнтів до ЗПТ, надають необхідну інформацію, допомагають з проходженням обстежень, відновлюють документи тощо. Крім того, за допомоги партнерів стало можливим проведення ремонту для трьох сайтів ЗПТ в Миколаївській області. Головну роль в цьому взяла на себе ГО «Час життя».

№	Проблемні питання	Причини	Шляхи вирішення та строки
1	Станом на 1 лютого 2024 року внесено 51,3% електронних медичних карток пацієнтів до медичної	Недостатня інформованість медичних працівників. Проблеми з кадровими спроможностями, що	Для досягнення мети з формування єдиного аналітичного простору щодо пацієнтів, які отримують ЗПТ необхідно

	<p>інформаційної системи “Моніторинг соціально-значущих хвороб”.</p>	<p>унеможлиблює якісну роботу з базою.</p> <p>Недостатня залученість керівництва ЗОЗ щодо організації роботи з базою.</p>	<p>досягнути повного внесення ЕМК в ІС СЗХ.</p> <p>Центр разом з партнерами готовий забезпечити оплату внесених або редагованих ЕМК в систему та навчання працівників. Після досягнення високого показнику заповнених ЕМК, подальша робота щодо ведення та оновлення системи покладається на медичних працівників у звичайному режимі роботи.</p> <p>На виконання цього завдання проводиться конкурс щодо пошуку консультанта, який забезпечить роботу з ІС СЗХ.</p> <p>Цільовим показником є досягти повного внесення інформації про пацієнтів Миколаївської області до 31 серпня 2024 року.</p>
--	--	---	--